

Tembellik

2012-01-11

Gördüğüm en tembel insanlardan biriyim. Bunu tevazu olsun diye söyledim. Belki de en tembelimdir.

Bunu bir hastalık gibi kabul ediyorum, mecbur olduğum, tedavisi olmayan bir hastalık gibi. Kendimi hastalıktan kurtardığımı düşündüğüm bazı dönemlerim oldu ama kendimi bıraktığımda yeniden tembelliğin o nazik ve sıcak kucasına döndüm.

Tembellik derken, *hiç bir şey yapmamak* anlamında söylemiyorum, *yapmam gerekeni yapmamak* anlamında söylüyorum. Benim gibi tembellerin kendilerine meşgale yaratmak konusunda özel yetenekleri vardır, o kadar ki bu meşgaleler sayesinde meslek sahibi olabilirler. Benim mesleğim de, meslekten kaçışım da bilgisayarla alakalı olduğu için tuhaf bir durum ortaya çıktı seneler boyunca, misalen okumam gereken makaleyi, yazmam gereken programı bir yana atıp, hiç alakam olmayan konuları öğrenmeye, *belki bir gün lazım olur* diye kendimi kandıra kandıra devam ettim. Sonunda öğrendiğim konular da işime yaramadı değil, bilgisayarda etrafta gördüğüm en *verimli* insanlardan biriyim, misalen çok az insan XMonad pencere yöneticisiyle ne kadar hızlı çalışıldığını bilir veya pek azı Emacs'teki yeteneklerin farkındadır. Sadece *bilgisayar meraklısı* dediklerimiz değil, mesleği bu olan insanların da pek çok bu konuları bilmez. Ben bilirim. Ama onlar benden daha başarılı olurlar, çünkü ben bu tuhaf konuları öğrenmeye devam ederken, onlar ödevlerini gayet verimsiz şekilde Word'de yazmakta, Windows'u mouse'la kullanıp, benim günde kazandığım üç saniyeyi kaybetmekteydiler. Hayat adil değil.

Dediğim gibi, tembelliği hastalık olarak kabul edip üzerinde devamlı çalışmam gerekiyor. Akşamları yüksek kolesterol için aldığım statinler gibi, oturup yapılacak işler listemi gözden geçiriyorum. (Bazen o kadar uzun sürüyor ki, anlata-mam.) Deneye yanıla öğrendiğim türlü çeşit teknikleri düşünüyor, kendime yeni bir teknik icad ediyor, belki bu defa çalışır deyip, birkaç günlüğüne onu deniyorum. Mesela bugün zaman dilimlerine göre ayrılmış (*yapılacak* demenin moralimi bozduğunu düşünüp adını zamanında *yapıldak* olarak değiştirdiğim) işler listemi, önem sırasına göre tasnif ettim: *A Work, B Play, C Outside, D Write, E Internet*. (Neden İngilizce diye soracak olursanız, *ne bilem, aklıma öyle geldi* derim.)

Genel olarak bu listeye yazdığım hemen hiçbir şeyi yapmam, eski listelerim büyür büyür, sonra kabuslarımda beni kovalamaya başlar, sonra ben de onlardan kaçmak için işi falan bırakır, kendimi depresyona sokardım. Artık ne yapıyorum? Oturup her gün bu listeden on tane elemanı *Purgatory* (yani *araf*) isimli bir listeye gönderiyorum. (Buna yarından itibaren başlayacağım, araf henüz boş.) Listenin üstünden geçip, hangi on tanesini *yapmayacağımı* düşünürken, diğerlerine karşı içimde bir sevgi oluşmasını bekliyorum. Liste uzamadığında umulur ki kendimi daha iyi hissedirim ve *belki* listedeki bazı işleri yapmam da mümkün olur.

Çok karmaşık, ancak bir hesap tablosu yardımıyla bulunabilen günlük bir *performans puanım* var. Doktoraya ne kadar çalıştım, Ali'ye kaç defa *Şahım Ali Aba'ya* söyledim, namazların hangilerini zamanında kıldım gibi bizzürü kriter mevcut hayatımda; bunları takip ediyorum. Şu sıralar telefon sayesinde hangi işe kaç dakika ayırdığımı takip etmeye başladım. Sırf takip edebilmek için çalışıyor olabilirim. Yes.

Bir de *giderlerin tıkanması* prensibi var. Normal ve dirayetli bir insan Internet'in önünde üç saat oturduktan sonra *artık yeter, bi kalkıp yürüyeyim* falan diyor sanırım. Benim beynimin bu *artık yeter* diyen kısmı pek gelişmemiş olduğundan, harici şeylerin bana *artık yeter* demesi gerekiyor. Mesela evin Internet'inin HTTP portları (yani web sayfalarına yapılan bağlantılar) saat 22:30'da kapanıyor. Siz de bu sayede bu yazıları okuyorsunuz, aksi halde sabaha kadar Reddit'inden girip, Reader'ından çıkar, bir ihtimal (kimsenin pek de umurunda olmayan) paylaşımlarda bulunur, ama asla bu yazıyı yazacak kadar kendimi toplayamazdım. (Bu yazıdan önce yirmi dakika yürüyüş yaptım ve yatsıyı kılmış durumdayım, bilmem anlatabiliyor muyum?)

Benim gibi insanların tembelliklerinin sebebinin yaptıkları işi *yeterince büyük* görmeyişleri olduğunu düşünüyorum. Bir şey listeye girdiğinde, sınıftaki ebleh kızlar (veya oğlanlar) hayatları ona bağılmış gibi davranmaya başladığında, veya basitçe o kadar da önem verilmesi gereken bir şey olmadığını farkettiğimizde; kaçmak istiyoruz. Başka işler buluyoruz, *daha önemli* olduğunu düşündüğümüz işler. Tabi ki bunlar daha önemli değil, normal şartlar altında insanın yapması gereken işi yapması, ya da yapması gereken işi *değiştirmesi* gerekir. Bir okulda okumayı sevmiyorsan, çıkar başka bir okul okursun, işini sevmiyorsan, sevdiğin bir iş yaparsın falan ama benim gibiler, gittikleri okulun da, değiştirdikleri işin de aynı sonuca yol açacağını bildiklerinden pek uğraşmak istemezler. (Tembel ya!)

Bunun çözümünün büyük bir iş yapıyormuş gibi hissedeceğim ve arada ufak işleri halledebileceğim bir meşgale bulmak olduğu hipotezini deniyorum. Yapmam gereken işleri *yan etki* olarak halletmek, *istemem yan cebime koy* tarzında, *bu benim yapacağım bir iş değil ama hadi bari büyük iş hürmetine halledelim* gibi. Benim şu sıralardaki *büyük işim*, kendi tembelliğimin çaresini bulmaya çalışmak. (Biraz da zayıflamak tabi, 18 kilo fazlam vardı, artık 13 kilo fazlam var, 70 gündür şeker yemedim, hafta 400 dakika kadar yürüyorum.) Tembelliğimin çaresine bakarken, bir yandan da doktora çalışıyor, yazı yazıyor, yürüyor,

namazları kılıyor, *oturuyor*, dişlerimi fırçalıyor ve hasılı günde yaklaşık otuz farklı çeşit iş yapıyorum. Yapılan işlerin hiçbirisi müstakilen çok değerli işler değil ama ben tembelliğimin çaresi ararken onlar da aradan çıkıyor.

Bu yazıyı elli dakikada yazmışım mesela, hmm.